

STUDIUL ANALITIC PRIVIND UMANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL TEHNIC

DANILA Victoria

Universitatea Tehnică a Moldovei, Republica Moldova

Abstract: *Paradigma postmodernă în educație formulează ca obiectiv esențial al educației dezvoltarea integrală a personalității umane, sugerând că sarcina școlii de astăzi este de a dezvolta umanitatea în om, a înzestra elevul cu multiple valori educaționale, nu doar intelectuale, ci și morale, psihofizice, sociale, estetice etc., care să-i permită nu atât integrarea socială, cât, mai ales, trăirea într-o societate democratică, într-o lume în continuă schimbare. Prin urmare, la nivelul politicii educației urmează să se producă o nouă redefinire a idealului educațional – această „finalitate de maximă generalitate care angajează în activitatea de formare dezvoltare a personalității toate resursele formative ale societății existente la nivel instituțional și noninstituțional, într-un cadru formal, nonformal și informal” [1], fapt ce va declanșa procedura de reformulare și a finalităților de ordin microstructural - standarde educaționale și obiective curriculare, respectiv, vom asista la o nouă proiectare a profilului de formare-dezvoltare a personalității.*

Cuvinte cheie: *proces educațional, inginer, umanizare, personalitate.*

1. INTRODUCERE

Umanizarea permite și implică materializarea unei educații variative a personalității, luând în considerare interesele și particularitățile diferitelor clase, categorii și grupuri sociale ale țării. Ea cuprinde, de asemenea, idei în baza cărora se vor forma calități moral-civice și psihologice ale personalității, viabile în condițiile perioadei de tranziție și de construire a noii societăți.

Un element important al noii filozofii a educației este ideea educației pluriculturale în baza valorilor naționale și general-umane.

Totalitatea ideilor și principiilor menționate alcătuiesc bazele unei reale filozofii, comună pentru toți agenții procesului de educație.

Filozofia educației în Republica Moldova constituie ideea națională și răspunde necesităților actuale și de perspectivă ale societății și personalității, contribuie la consolidarea societății, la schimbări calitative în conștiința și comportarea cetățenilor [6].

Umanizarea procesului educativ presupune un șir de condiții:

- recunoașterea personalității ca valoare supremă, respectarea caracterului unic și irepetabil al fiecărui individ;
- egalizarea șanselor tuturor cetățenilor la autodeterminare, autoorganizare, autoafirmare, autorealizare;
- realizarea dreptului cetățenilor la dezvoltarea aptitudinilor și intereselor rezonabile;
- asigurarea protecției sociale, ocrotirii sănătății, a drepturilor;
- armonizarea relațiilor interpersonale dintre educatori și educați: părinți și copii, învățători (profesori) și elevi, profesori și studenți, dintre toți componenții sociali.

Avem de a face cu un învățământ pus pe descriere, pe acumulare și mai puțin pe punerea în situație și pe edificarea interioară. Elevul învață multe teorii, dar nu este capabil să le încadreze valoric, să le acorde un sens și un rost. Mai mult decât atât, învățământul nostru cultivă concurența și distanța inter-subiectivă. El îl însingurează pe individ, îl pune în situația de competiție cu un altul; îl ambiționează să fie mai presus față de celălalt, chiar împotriva lui. O cunoștință sau o trăire capătă o altă lumină dacă acestea sunt generate printr-o împreună vibrație și coparticipare. Dimensiunea comunitară a învățării (prin comuniune și împărtășire) este din ce în ce mai firavă. Am intrat într-o eră a concursului generalizat în care învinge cine știe sau este „mai bun”.

Și mai este un aspect ce trebuie punctat. Învățământul actual tinde să devină unul de masă, impersonal, pus pe profit și pe randament. Educația se face „cu clasa”, cu un grup masiv și mai puțin prin intermediul relației duale dintre un maestru și un discipol. Schimbul uman, personal, pare a fi pus între paranteze. Doar la nivelurile mai înalte (master, doctorat) se întrevăd raporturi firești, ce pot genera relații de colaborare și cogenerare profitabile. Cu cât urcăm pe anumite niveluri de învățământ, cu atât putem spera la ocazii de învățare mult mai naturale și mai autentice. Dar, din păcate, la aceste niveluri nu pot accede prea mulți și atunci când acest lucru se întâmplă nu dispăre pericolul reiterării a ceea ce s-a întâmplat până acum: o relație rutinieră, plicticoasă, birocratică.

O societate sănătoasă are nevoie de oameni în stare să se înțeleagă, să se autoconducă, să-și dobândească libertatea și s-o folosească în mod corespunzător. Dogația numărului, a cantității, în detrimentul calității, poate conduce la un deficit de umanitate și la efecte aberante. O educație care nu se adresează interiorității rămâne incompletă și chiar nocivă [5].

2. METODE INTERACTIVE ÎN CADRUL PROCESULUI DE PREGĂTIRE A INGINERILOR

Umanizarea [3, 4] învățământului universitar tehnic se bazează pe următoarele principii:

- ✓ orientarea sistemului de învățământ ingineresc spre crearea condițiilor de dezvoltare spirituală, morală și culturală a personalității studentului;
- ✓ formarea profesională fundamentală și profund metodologică a inginerilor în domeniul cunoașterii umane, vieții spirituale a omului și a societății;
- ✓ dezvoltarea la studenți a metodologiilor pentru învățare și creativitate, activități practice, comportament social și dezvoltarea personală, ca o condiție esențială pentru realizarea succesului pe calea vieții;
- ✓ crearea condițiilor pentru includerea inginerilor în procesele economice, sociale și culturale de dezvoltare a civilizației lumii;
- ✓ dezvoltarea studenților pentru cariera viitoare ca unitate de modele fizice, economice, sociale, psihologice și socio-noosfere și evaluarea utilității mediilor artificiale din punct de vedere istoric, prioritatea valorilor universale ale umanismului, abordarea generală a civilizației;
- ✓ legătură organică cu procesul educațional din activitățile extracurriculare;
- ✓ timp liber la studenți, timpul de recreare, implicarea largă în procesul de predare la universitate a oamenilor de cultură, artă și religie, politică, drept și alte sfere ale vieții publice;

- ✓ democratizarea întregului sistem de învățământ tehnic cu pluralismul politicii ideologice, o combinație de bază și a componentelor variabile ale procesului de învățământ, de instruire individualizată, în conformitate cu nevoile individuale ale studenților;
- ✓ internaționalizarea învățământului ingineresc.

Valoarea semantică caracteristică a umanizării educației ingineresti este de a asigura unitatea armonioasă a științei și culturii umanitare naturale de învățare și de muncă, unitatea bazată pe înțelegere reciprocă și dialog.

Sarcină importantă a învățământului ingineresc în acest sens este de a crea condițiile pentru renașterea unei științe naturale unificate și a condiției umane ale activităților culturale [7].

O mare parte din succesul de umanizare a învățământului tehnic depinde de profesori care au un interes în a facilita acest proces. Pentru a răspunde la obiectivul în ce privește importanța și necesitatea umanizării învățământului universitar tehnic precum și necesitatea studierii disciplinelor umaniste am elaborat un chestionar prin care au fost interviuate cadrele didactice și studenții UTM. Drept fapt, am obținut următoarele date relevante, prezentate în figurile de mai jos:

La itemul: În opinia Dvs., la formarea unui specialist competitiv pe piața muncii, umanizarea procesului de pregătire este: respondenții au menționat din categoria cadrelor didactice 79% că este importantă, 20% mai puțin importantă și doar 1% au fost de părerea că este neimportantă.

În opinia studenților 87% cred că umanizarea procesului de pregătire este importantă, 12% cred că este mai puțin importantă și doar 1% sunt de părerea că acest proces este neimportant. Aceste date, ne relevă faptul că atât cadrele didactice cât și studenții conștientizează faptul că umanizarea procesului de pregătirea a specialiștilor este de o importanță primordială pentru a avea specialiști competitivi pe piața muncii.

Prin urmare, umanizarea învățământului universitar tehnic este necesară actualmente în formarea specialiștilor (figura 1).

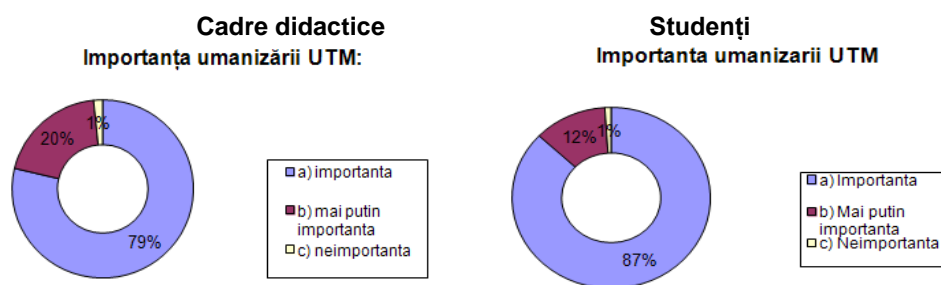

Figura 1: Importanța umanizării UTM

Prin compararea datelor la itemul „Cum credeți, care ar fi scopul abordării umaniste în procesul de formare a unui specialist?” s-a tins la evidențierea opiniei respondenților despre scopul umanizării în procesul de formare. Au fost relevate următoarele caracteristici:

Tabelul 1: Scopul abordării umaniste

Descriptori	Cadre didactice	Studentii
a) De a stabili relații de afaceri într-o echipă de lucru;	24,59%	45,83%
b) De a crește competitivitatea pe piața forței de muncă;	29,51%	25%
c) De a extinde orizontul specialistului;	36,07%	36,08%
d) De a forma o viziune asupra vieții sociale;	32,79%	10,27%
e) De a conștientiza impactul tehnicii asupra socialului;	20,49%	6,77%
f) Altele	0%	2,08%

Din rezultatele prezentate conchidem că opinia respondenților coincide doar la faptul că scopul abordării umaniste este de a extinde orizontul specialistului, ceea ce ne confirmă încă odată că umanizarea învățământului universitar tehnic este actuală. O diferență mare este caracteristică descriptorului: de a stabili relații de afaceri într-o echipă de lucru, la care studenții o consideră cel mai important scop al abordării umaniste. În cele din urmă putem afirma că scopul în sine a acestui principiu este important la formarea unui specialist integru.

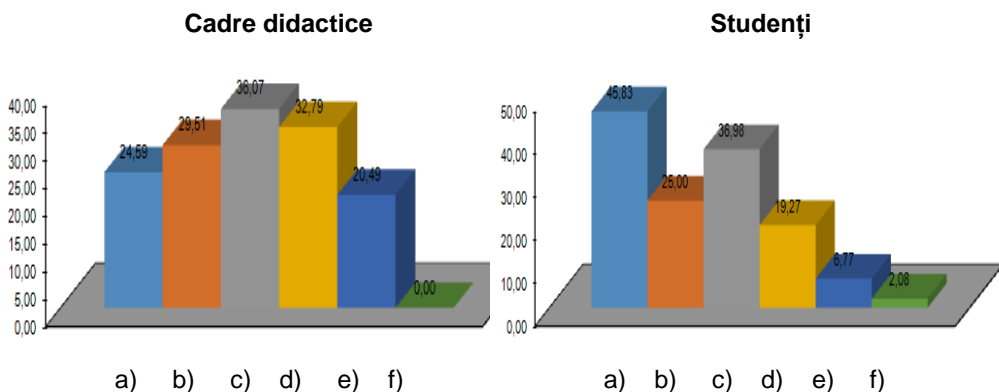

Figura 2: Scopul umanizării

La itemul „Care ar trebui să fie ponderea disciplinelor de specialitate față de cele socio-umane?”, respondenții au afirmat că:

1. Disciplinele de specialitate trebuie să domine, dar sunt necesare și celelalte discipline: 81,15% cadre didactice și 67,19% studenți;
2. Toate disciplinele sunt la fel de importante: 13,03% cadre didactice și 13,54% studenți;
3. Nu sunt necesare alte discipline decât cele de specialitate: 4,10% cadre didactice și 20,31% studenți.

Din partea cadrelor didactice cu 0,82% au completat cu descriptorul disciplinele de specialitate plus obiecte de liberă exprimare fără teorii și definiții.

Prin urmare, opinia studenților și a cadrelor didactice coincide prin afirmarea că disciplinele de specialitate trebuie să domine, dar în același timp sunt necesare și

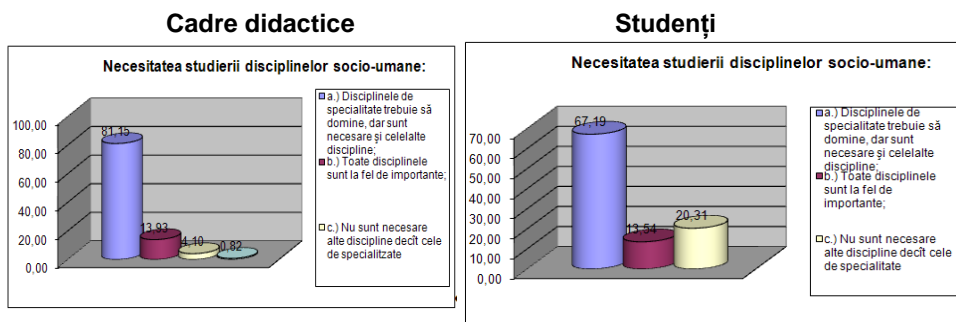

Figura 3: Necesitatea studierii disciplinelor socio-umane

celelalte discipline pentru formarea unei culturi profesionale și personale a viitorilor ingineri.

Este de remarcă faptul că fiecare persoană conștientizează faptul că este necesară o pregătire și formare nu doar profesională dar și a personalității în secolul schimbărilor majore ce au loc în societate și știință.

3. CONCLUZII

Universitatea are misiunea de a forma la student rolul de a fi cel ce învață nu cel pe care-l învață profesorul. Studentul trebuie să tindă spre scopul prioritar de a cunoaște lumea, de a-și descoperi calitățile intelectuale și creative singur, prin munca asiduă și prin dorința de a descoperi și a se încadra în activități profesionale ce-l vor forma ca personalitate integră.

Cunoștințele teoretice și practice devin valori, doar atunci când studenții conștientizează importanța lor și necesitatea pentru viață și activitatea sa ulterioară.

Sarcina de bază a profesorului este de a preda nu oarecare materie dar materie de valoare, care ar trezi la student dorința de cunoaștere și de descoperire a valorilor. Prin urmare conținutul procesului educațional trebuie să includă cunoștințe de valoare, care formează personalitatea studentului.

4. BIBLIOGRAFIE

- [1] Cuceș, C. *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom, 2002.
- [2] Kant, Imm. *Tratat de pedagogie*. Ed. Agora SRL, Iași, 1992.
- [3] Сманцер, А. П., Рангелова, Е.М. *Гуманизация и демократизация педагогического процесса в условиях университетского образования* [Электронный ресурс] / А. П. Сманцер, Е. М. Рангелова. – Минск: БГУ, 2011. – Режим доступа: <http://www.elib.bsu.by>, ограниченный. ISBN 978-985-518-587-2.
- [4] Сманцер, А. П. *Гуманизация педагогического процесса*. Минск: «Бестпринт», 2005.
- [5] <http://www.constantincucos.ro/tag/educatie-umanista> Accesat la 06.02.2013.
Chiș, V. *Teoria instruirii*. p. 36 <http://www.scribd.com/doc/27121013/Teoria-Si-Metodologia-Instruirii>. Accesat la 05.04.2013.
- [6] www.edu.md/Conceptia-educatiei-in-RM. Accesat la 09.03.2012.
- [7] http://aeer.cctpu.edu.ru/winn/doctrine/doctrine_4.phtml. Accesat la 03.01.2013.
- [8] http://www.prodidactica.md/revista/revista_61.pdf, p.4. Accesat la 28.05.2013.